

V BOJ PROTI OPEN SHOPU

AMERICAN FEDERATION OF LABOR SE HOČE Z VSEMI SILAMI BORITI PROTI NAČRTU, DA SE UVELJAVI V DEŽELI OPEN SHOP. GOMPERSE JE NAPOVEDAL VOJNO TRGOVSKI ZVEZI, KI JE OBJAVILA SVOJ TOZADEVNI NAČRT.

Washington, D. C., 20. maja. — Ameriška delavska federacija ter trgovska zbornica Združenih držav sta se pripravili na zaključni boj glede zaposlenja unijskega dela. Voditelji teh dveh organizacij so se že dalj časa pripravljali na ta boj. Sedaj se jim nudi prilika, da preiskusijo svojo moč v odprtem boju za open shop ali proti njemu.

Edward Goodwin, predsednik trgovske zbornice, je objavil, da se bo njegova organizacija dosledno posluževala politike, ki bo izključevala vsako strankarsko delo ter zaposlila tako unijske kot neunijske delavce. Kakorhitro je bilo to objavljeno, se je oglasil pri njem Samuel Gompers, predsednik ameriške delavske federacije ter imel žnjim tehten razgovor.

— Nihče ne more analizirati izraza "open shop", ne da bi prišel do zaključka, da pomenja dejanski protiujijski shop — je rekel Gompers.

— Trgovska zbornica Združenih držav je zavzela svoje sedanje stališče raditega, ker nasprotuje strokovnemu unijskemu gibanju in vsako drugo ugotovilo v tem oziru je lažljivo. Trgovska zbornica Združenih držav je organizacija finančnikov in delodajalcev. To je organizacija ljudi, ki žive od profita. Nikdo se ne more motiti, glede resničnega značaja te organizacije ter njenih odnosov napram vsem vprašanjem, tikačjih se delavstva. Navdaja jo želja, da napravi delavce tako brez moči kot le mogoče, nakar bi jih lahko izkori-

stila po svoji lastni volji ter uveljavila delavske pogoje kot se zdi nji primerno.

Trgovska zbornica Združenih držav je bila organizirana v namenu, da pospešuje interese kapitalistov, delodajalcev in izkoriščevalcev. Ameriška delavska federacija je bila ustanovljena, da pospešuje interese delavcev.

Povsem primerno je za trgovsko zbornico Združenih držav pospeševati svoje lastne interese, a prav tako primerno je tudi za Federacijo, da pospešuje interese delavstva, ki skuša na vsak način uveljaviti primerno plačo in delavske pogoje za ljudi, ki proizvajajo celo bogastvo naše dežele.

PREŽIVLJANJE LAČNIH KMETOV.

Erivan, Armenska, 18. maja. — Dvanajst tisoč kmetov v armenskem stradalnem okraju je preskrbel z živili za cel mesec neki njihov prejšnji sosed, James Karagheusian iz New Yorka.

Karagheusian je zapustil Armensko pred približno dvajsetimi leti ter si je pridobil v Ameriki veliko premoženje. V proslavo svojega rojstnega dne je izvršil ta čin človekoljubnosti.

BELGIJSKI PRINC SE JE ZAROČIL Z JOLANDO.

Bruselj, Belgija, 19. maja. — Belgijski prestolonaslednik Leopold se je zaročil s princezino Jolando, hčerko italijanskega kralja.

DENARNA IZPLAČILA

V JUGOSLAVIJI, AVSTRIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po nizkih cenah.

Včeraj so bile naše cene sledeče:

Jugoslavija:

Razpošila na zadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je pač za hitro izplačilo najugodnejše.

300 kron	\$ 1.30	1,000 kron	\$ 4.10
400 kron	\$ 1.75	10,000 kron	\$40.00
500 kron	\$ 2.15		

Italija in zasedeno ozemlje:

Razpošila na zadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu. Opatiji in Zadru.

50 lir	\$ 3.10	500 lir	\$27.50
100 lir	\$ 5.90	1000 lir	\$55.00
300 lir	\$16.80		

Vrednost kronam, dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računamo po ceni onega dne, ko nam dospe poslani denar v roke.

Avstrija:

V Avstriji izvršujemo izplačila potoma "Adriatische Bank" na Dunaju samo v ameriških dolarjih, katere se lahko zamenja tam jako ugodno za kroge. Več pojasnila najdete nižje v tem oglasu.

V Jugoslaviji, Italiji in zasedenem ozemlju izvršujemo izplačila tudi v efektivnih dolarjih, ali z drugo besedo, v gotovem ameriškem denarju.

Na nakaznici ali v pismu naj bo vidno napisano, da se ima izvršiti izplačilo v dolarjih.

Poleg zneska, ki naj se izplača v ameriškem denarju, se nam mora poslati tudi za poštino in druge stroške kakor sledi:

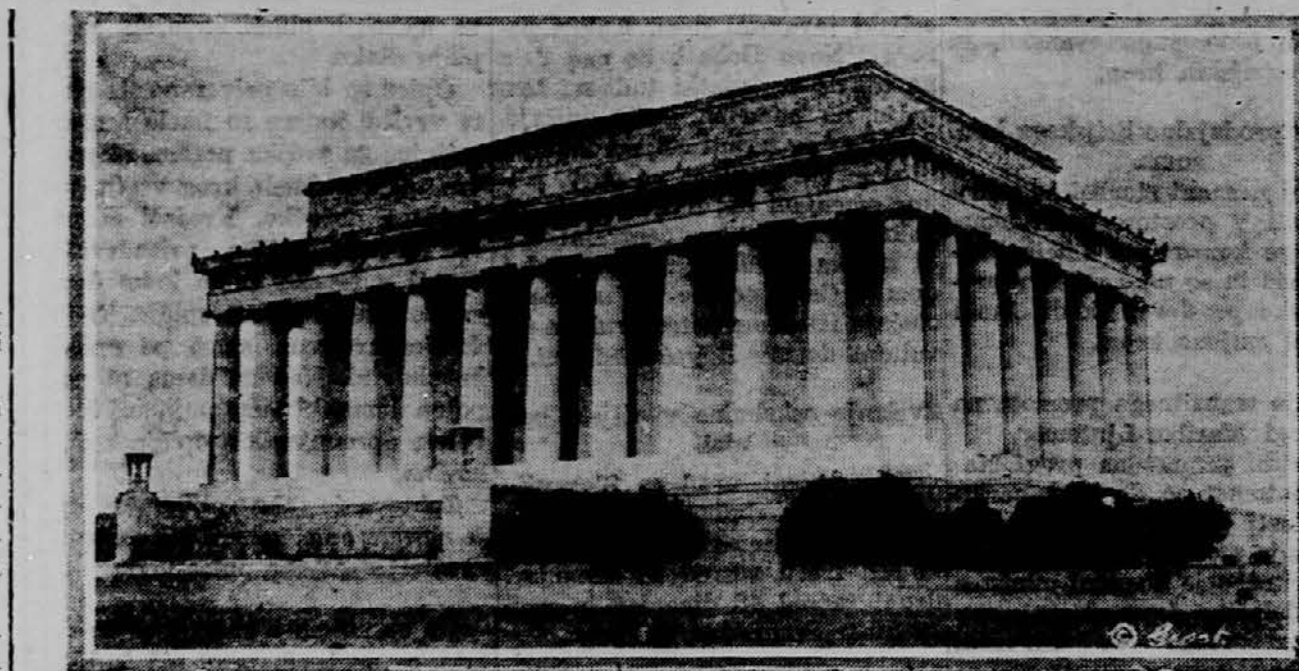
Za izplačila do \$10.— po 50 centov, za izplačila od \$10.— do \$50.— po \$1.— za izplačila, ki presegajo znesek \$50.— po 2 centa od vsakega dolarja ali po \$2.— od sto.

Ako biva naslovnik v kraju, kjer "Jadranska banka" nima svojega urada, da bi mu dolarje na mestu izplačila, mu jih pošlje v denarnem pismu na zadnje pošto. To je najugodnejši način nakazila, da dobi naslovnik resnično v roke ameriške dolarje, katere lahko potem proda, kjer mu najbolj kaže.

Od kar je Jugoslovanska vlada omejila prodajo svoje valute na "Narodno banko", pa ni posebno koristno pošiljati tja dolarje, ker se dobi v New Yorku mnogokrat za dolar več kron ali dinarjev kot v Jugoslaviji.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street New York, N.

V SPOMIN VELIKEMU LINCOLNU.

Dne 30. maja bo Amerika posvetila spominu Abrahama Lincolna krasen spomenik, ki ga vidite na sliki. Prvič v zgodovini se bodo vdeležili svečanosti trije predsedniki: predsednik Harding ter bivša predsednika Wilson in Taft.

LYDD GEORGE SE JE VRNIL V LONDON

Celi London je pozdravil angleškega ministrskega predsednika, ko se je vrnil domov.

London, Anglija, 20. maja. — Ministrski predsednik, Lloyd George, ki je dospel danes semkaj iz Geneve, je bil pozdravljen od velike množice. Oficijalen in civilen sprejem, katerega je bil vdeležen, je prekašal sprejem lorda Balfoura na znamenitnem povratku slednjega z washingtonske konference.

Pred Victoria postaja je ljudska množica, ki je znašala več kot pet tisoč ljudi, z velikanskim oduševljenjem pozdravila ministrskega predsednika, kakorhitro ga je zagledala. Le počasi se je mogel avtomobil, v katerem se je vozil ministrski predsednik, prebiti skozi maso naroda, ki je od vseh strani pozdravljala načelnika angleške delegacije, ki je tako uspešno zastopal interese Anglije.

Parnik, s katerim je dospel ministrski predsednik, je bil za držan celo uro vsled megle, a ljudje so potrpežljivo čakali na ministrskega predsednika ter spremljali njegov avtomobil od postaje pa do njegove rezidence na Downing St.

Pred njegovim oficijelnim domom je bila zbrana velika ljudska množica, obstoječa v glavnem iz članov parlamenta in v trenutku, ko je stopil ministrski predsednik iz avtomobila, ga je pozdravil neki zastopnik aristokracije rekoč:

— Predragi ministrski predsednik, dobil sem povelje od kralja, da vas pozdravim v njegovem imenu ter izrazim njegovo željo, da ni vaše zdravje trpelo vsled napornega dela v prilogi miru in gospodarska prevreditev Evrope.

Sprejem, katerega je bil deležen Lloyd George v Londonu, je nadvse značilen ter kaže vpoštevanje njegovih prizadevanj za resnično uveljavljanje miru v Evropi.

IZBRUH VULKANA NA ZAPADNI OBALI AFRIKE.

Kapitan Clarke, ki je dospel v newyorški pristanišče iz Akra in drugih afriških pristanišč, je sporočil, da je zapazil pred petimi tedni na zapadni obali Afrike ognjenik, ki je bil v polni akciji. Kapitan je rekel, da se je nahajala njegova ladja približno pet milj od obali, ko je zapazil dim, ki se je dvigal iz neke gore v bližini mejne črte med Kamerunom in Liberijsko. Ker je domneval, da bi mogoče lahko pomagal prebivalcem v bližini ognjenika, je krenil proti obali ter šel na kopno. Njegova pomoč pa ni bila potrebna, kajti bližina ognjenika je popolnoma neobljubljena.

POLOŽAJ NA IRSKEM SE JE POSLABŠAL

Voditelji irskih nasprotujočih si strank so se dogovorili glede koalicijskega načrta.

Dublin, Irska, 20. maja. — Sklenjen je bil dogovor med Michaelom Collinsom in E. de Valero. Ta dogovor je irski narodni parlament soglasno odobril.

Na temelju tega dogovora so omogočene volitve, ki se bodo vršile dne 16. julija.

Koalicija bo predstavljala temelj za zastopstvo pri volitvah in vsaka izmed prizadetih strank bo imela pravico nominirati svoje kandidate. V okrajih, kjer se ne morejo vršiti volitve, bodo sedanjí zastopniki v irskem narodnem parlamentu odbrali svoje sedeže.

Po volitvah bo obstajalo ministrstvo iz predsednika, obrambnega ministra, ki bo zastopal armado, ter devet drugih ministrov, med katerimi bodo štirje republikanci in pet pristavev de Valerovega gibanja za neodvisno državo.

Ta dogovor je bil dosežen po konferenci med Collinsom in de Valero in sicer vsed velikega pritiska, katerega so izvajali člani parlamenta na glavne predstavitelje oboje nasprotujočih strank.

6 TISOČ ČEVJARJEV PRAVLJENIH NA ŠTRAJK.

Cincinnati, Ohio, 20. maja. — Delavci šestnajstih čevljarjskih tovarn v tukajšnjem mestu so danes uveljavili zadnje odredbe za stavko, ko niso dobili nobenega odgovora od delodajalcev na vprašanje, če hočejo slednji odnehati od svoje zahteve, da se skriči plačo za deset odstotkov.

V BELFASTU BO NAJBRŽE PROGLAŠENO VOJNO STANJE.

Belfast, Irska, 20. maja. — Lord Londerry je kot zaupnik uksterskega kabineta odpotoval v London, da se dogovori z angleško vlado o načrtih bodoče politike. Vse kaže, da bo v Belfastu proglašeno vojno stanje. V zadnjem tednu je bilo v Belfastu usmrčenih 23 oseb.

REVOLUCIJA NA BOLGARSKEM.

Dunaj, Avstrija, 21. maja. — Sem so dospela razna poročila, da je izbruhnila na Bolgarskem revolucija. Iz Belgrada poročajo, da je kralj Boris pobegnil v Varso in da je ministrski predsednik Stambulijski proklamiral republiko. Nova vlada je proglasila vojno stanje in izgnala petnajst Wranglovič častnikov.

Iz Zagreba poročajo, da je general Aleksandrov izdal protiproglašeno vojno stanje. Mademu paru želimo veliko sreče in obilo božjega bagošlova.

IZJAVA POINCAREJA O NEMŠKIH OBVEZNOSTIH

Poincare je objavil, da bo Francija odločno nastopila v slučaju, da ne bodo Nemci zadostili obveznostim.

Pariz, Francija, 20. maja. — Francoski ministrski predsednik Poincare je v pismu, katero je poslal finančnemu ministru Klotzu, izjavil, da mora Nemčija zadostiti svojim obveznostim ali pa se izpostavi nevarnosti, da se jo proglasi bankrot. V nadaljnjem je rekel, da je prepričan, da ima Francija pravico prisiliti Nemčijo k izpolnjenju obveznosti in da se bo to zgodilo tudi, če bi ostali zavezniki ne hoteli pomagati Franciji.

S tem je Poincare direktno nastopil proti Austin Chamberlainu, angleškemu vladnemu voditelju v parlamentu. Rekel je, da je francoska vlada obvezna sodelovati z ostalimi zavezniki le v toliko, kolikor se tiče dobrednega izvedenja versailske mirovne pogodbe.

PREDSEDNIK ZA SKRČENJE PREVOZNIH PRISTOJBIN.

Washington, D. C., 20. maja. — Predsednik Harding je izjavil, da nes dvajsetim zastopnikom velikih železniških družb, da je treba na vsak način izdatno skriti prevozne pristojbine za glavne življenjske potrebine.

Ne dolgo pričakovana odločitev meddržavne trgovske komisije glede skrčenja pristojbin za premož, železo in jeklo ter poljedelske proizvode, ki bi morala biti objavljena danes, je bila v zadnjem hipu zadržana vsled sklepa predsednika, da morajo ravnatelji železnice prostovoljno skriti pristojbine. Glasi se, da bo tozadevna odločitev kljub temu objavljena v tisk.

Predsednik je izjavil železničarjem, da se nahaja dežela pred pričetkom novega navalnega prosperiteta, ki bo prinesla železničarjem velike dobičke.

NOV POSLANIK ZA WASHINGTON.

Stockholm, Švedska, 20. maja. — Minister za zunanje zadeve, Rudolf Holsti, je bil imenovan poslanikom pri Združenih državah.

HIMEN.

V soboto se je poročil v New Yorku znani amerikanizator in neutrudljiv delavec na narodnem polju, Mr. Rajner Hlača z gospodično Primožičevo, hčerko znane narodne rodbine. Mademu paru želimo veliko sreče in obilo božjega bagošlova.

VANDERLIP O GENOVSKI KONFERENCI

ZNANI NEWYORŠKI BANKIR JE MNENJA, DA JE VLADA ZDruženih držav PREDALEČ IZVAJALA SVOJE NEIZPROSNO STALIŠČE. — KONFERENCA NI IMELA NOBENEGA ZAMIŠLJENEGA PROGRAMA.

Genova, Italija, 20. maja. — Prišel je čas, ko je treba pregledati dogodke na genovski konferenci in se v večji meri presoditi, v koliko bo ta konferenca uplivala na nadaljne razvoje v Evropi.

Sodba glede genovske konference je seveda različna, v skladu z nazori vsakega posameznika. Vsakdo, ki je pričakoval, da bo genovska konferenca temeljni korak k gospodarski prevreditvi Evrope, bo razočaran. V isti meri pa nima prav nihče, ki trdi, da se je genovska konferenca popolnoma izjalovila.

Sedaj je treba vprašati, zakaj je bila konferenca vnaprej obsojena.

Dogovor, ki je bil sklenjen v Cannes, je prepovedal vsako razpravo glede vojnih odškodnin, razoroženja ter medzavezniskih obveznosti. Razprava o teh stvareh pa je neobhodno potrebna, če se hoče dejanski rešiti sedanje evropske probleme.

Angleški ministrski predsednik Lloyd George se je tega dobro zavedal, a Francozi so ustrajali neizprosnost na svojem stališču, kajti od prvega pričetka so bili proti vsaki temeljiti razpravi o evropskih problemih.

Francoski ministrski predsednik Briand je padel vsled tega, ker je privolil pod uplivom Lloyd Georgea v razpravo najbolj poglavitnih evropskih problemov.

Novi francoski ministrski predsednik Poincare je predstavljajše bolj neizprosnost in reakcionarno stališče kot pa Briand. Poincare je nasprotoval konferenci ter se poslužil vseh svojih moči, da prepreči resnično obnovo Evrope. Ni hotel priti sam na konferenco in francoska delegacija je bila vsled tega prisiljena poslužiti se izključno brezjavnih navodil, katere je dobivala iz Pariza. Vsak dan je prišlo na francosko delegacijo približno šestdeset brzojav in nikdar niso mogli francoski delegati izraziti svoje mnenje, ker niso vedeli, kaj bo prišlo v naslednjem trenutku iz Pariza.

Konferenca, ki se je sestala v Genovi, ni imela nobenega premišljenega ali zasnovanega programa. Tak program so skušali sestaviti zavezniški izvedenci v Londonu, a ta poskus se jim ni posrečil. Glavni cilj konference so bile naslednje točke: zopetno ustanovljenje političnih odnosov med evropskimi silami in Rusijo; uveljavljanje dogovorov glede finančne, narodnega gospodarstva ter transportacije v namenu, da se izvede splošno ekonomsko ozdravljenje.

Program, ki so ga sestavili zavezniški izvedenci v Londonu, je

stavil Rusijo naravnost nemogoče zahteve. Te zahteve so vključevale priznanje starih ruskih obveznosti, priznanje vseh prejšnjih finančnih dogovorov, vseh oblasti, ki so imele kdaj kako besedo v Rusiji. Od Rusije so zahtevali povratek vseh obveznosti in izgub, ki so bile posledica kršenja kontraktov in katere so morali trpeti narodi, zastopani v zavezniškem krogu. Ruski delegati niso mogli sprejeti teh pogojev, kajti to bi pomenjalo odpoved vsega, za kar se je zavzemala dosedaj. Rusija je bila blazna, a odkritosrčna v svoji blaznosti. Evropske velesile, razločene in neodkritosrčne, niso bile kos ruski delegaciji. Rusi so se izkazali kot veliki logiki, a slabi diplomati. Kajti znana stvar je, da so diplomati najslabši razsodniki v gospodarskih vprašanjih.

Rusija trpi na gospodarski razorganizaciji in njeno življenje je mogoče rešiti le z uveljavljanjem rednih ekonomskih odnosov s kapitalističnim svetom, kajti le na ta način bo mogoče rešiti velik narod pogina.

DVANAJST UR DELA JE PREVEČ.

Washington, D. C., 19. maja. — Na neki konferenci tekom obeda v Beli hiši, katere so se vdeležili razven predsednika Hardinga, kabinetnih članov Mellon, Hooverja in Davisa, tudi načelniki 41 največjih jeklarskih naprav v deželi, se je razpravljalo včeraj v glavnem glede odprave dvanajsturnega delavnika v jeklarski in železninarski stroki.

Predsednik Harding je obrazložil jeklarskim magnatom, da je ravno sedaj, ob jutranji zori življenja industrije dežela, pravi čas, da se napravi konec neprimerno dolgemu delavnemu času v jeklarski industriji.

Po konferenci se je glasilo, da bodo jeklarski magnati imenovali odsek, ki bo priskal celo zadevo. (To se pravi, da bodo položili zadevo ad acta in da se ne bo nič zgodilo.)

ANGLEŠKI PARNIK NASEDEL.

Montevideo, Urugvaj, 18. maja. — Angleški parnik Lombardy je nasedel zgodaj danes zjutraj pri neki točki ob obali, približno pet in štirideset milj od tega pristanišča. Glasi se, da je položaj parnika skrajno opasen in da bo komaj mogoče rešiti ga.

FANT, KI JE IMEL DVE SRCI, JE UMRL.

Kevance, Ill., 19. maja. — Tukaj je umrl dvajdvajsetletni Mike Chiventone, ki je bil velika uganka vsej zdravniški znanosti. Pred par leti so ga zdravniki preiskali ter dognali, da ima dvojce srce. Izza svoje rane mladosti se je pritoževal, da ga boli srce.

Velika ugodnost.

Z velikim brzoparnikom BERENGARIA

(52,000 ton),

ki odpluje 30. maja, bo zastopnik Cunard kroga spremljal potnike do Ljubljane. Za varnost prtljage bo vse preskrbljeno. Iz New Yorka do Ljubljane samo 9 dni. Cena iz New Yorka do Ljubljane \$110.00 in \$5.00 vojne davka.

Frank Sakser State Bank. (Advertisement)

"GLAS NARODA"

(SLOVENIAN DAILY)

Owned and Published by
Slovene Publishing Company
(A Corporation)

FRANK SAKSER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
25 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno in praznikov.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
In Canada	za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	za pol leta	\$3.50

GLAS NARODA

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.
Subscription Yearly \$6.00

Advertisements on Agreement.

Dopis brez podpisa in osebnosti se ne priobčujo. Denar naj se blagovšč po
Mijati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam
tudi pošlje bivališče naznaniti, da hitreje najdemo naslovnik.GLAS NARODA
25 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876**FIJASKO KONFERENCE.**

Konferenca, ki je bila sklicana v Genovo, se je izjalovila, kljub vsem pričakovanjem, katere goje vsi oni, ki si okritosrečno žele miru v Evropi in po celem svetu. Sedaj je povsem primerno vprašanje, zakaj se je ta konferenca izjalovila?

Dejanski vzrok poloma te konference so bili mednarodni kapitalisti, ki ne poznajo nikake domovine, nikakega pripadateljstva in nikakih častnih obveznosti. Ti ljudje poznajo le denar.

V smislu naprednega, prosvitljenega in manj za-telebanega časa kot je bil takrat, ko je divjala v Evropi tridesetletna vojna, je naravnost smešno, če govori zastopnik belgijskih kapitalistov o škodi, katero je baje povzročila ruska sovjetska vlada evropskim kapitalistom s tem, da je zaplenila njih podjetja ter jih proglasila za narodno last.

Kot že večkrat omenjeno na tem mestu so vtaknili francoski, belgijski in drugi kapitalisti celega sveta svoj denar v ruska podjetja v namenu, da izmolzejo narod, ki ni še prišel tako visoko, da bi se znal upirati spletkam mednarodnih kapitalistov.

Kričanje o svetosti privatne lastnine je zelo poceni za človeka, ki ne razume, kaj pomenja ta stvar v dejanju. Daleč smo od tega, da bi prisegli na komunistični evangelij, ki je že sedaj doživel svoj končni poraz, a v isti meri protestiramo proti nesramnemu blatenju, ki se obrača proti sovjetski Rusiji.

Če nimajo že v ničemer prav, ti ruski boljševiki, imajo prav vsaj v tem, da skušajo izpremeniti sedaj obstoječi sistem ter dovesti do tega, da bo delavec v resnici to, kar zasluži biti, — namreč glavni faktor pri uravnavi razmer v deželi.

On je edini in izključni, ki proizvaja bogastvo sveta, ki omogoča nešteti potepuhom lepo življenje, brez skrbi in težav. Če je delavec v resnici proizvajalec vsega, kar je vredno na svetu, mora tudi imeti besedo, ne le stransko, temveč glavno, kadar pridejo v poštev vprašanja splošnega blagorja ter izboljšanja delavskih razmer.

Kako je prišlo do nemško-ruske pogodbe?

Genovska konferenca je imela v sebi kal smrti, ker je poizkušala doseči nedosegljivo. Hotela je gospodarsko obnoviti Evropo, toda na ta način, da bi ne plačali vseh stroškov obnove Evrope tisti, ki kaj imajo, temveč največji reveži. Pred vsem naj bi to storila Rusija, ki izdihuje v smrtnih krčih lakote, in za njo Nemčija, ki upričo visokih odškodninskih zahtev zaveznikov tudi komaj diha. Za temi pa naj bi prišlo seveda druge manjše države, da med njimi tudi Jugoslavija, jo je blagohotno opomnil "veliki državnik" Lloyd George, ker jo je pozval, naj plača svoje dolgeve.

Da bi šlo to plačevanje gladkeje izpod rok in da bi bili Rusi, Nemci in drugi bolj voljni plačevati stroške gospodarske obnove Evrope, pa so predlagali Angleži tudi razorožitve narodov, češ, kaj bi plačevali drago vojsko, ko pa bi prišel ta denar tako lepo v prid našim brezposelnim, ki jih je posebno Anglija polna. Sami so namihem računali tako, da bodo razorožitve pri sebi izvedli le delno, pri drugih pa celotno ter komandirali nato svet.

Toda človek obrača, Bog pa obrne. Kajti niti Nemci niti Rusi niso voljni prenašati komande zaveznikov in tako je prišlo do nemško-ruske pogodbe, ki je napravila veliko senzacijo. Med velikimi državami zapada sta zavladala naravnost strah in groza, da te pogodbe nikakor ne pripoznajo, češ, da je v nasprotju z versalsko mirovno pogodbo. Rusi in Nemci so sicer izjavili, da temu ni tako, ter so priobčili tudi besedilo po-

Iz Slovenije.**Na kolodvoru okrađen.**

Davčni izvrševalec Josip Berger iz Maribora se je vračal z vlakom iz Gornjega grada, kjer se je mudil službeno. V njegovem vozu je bilo še 5 Hrvatov. Ko se je vlak ustavil na kolodvoru, je Berger segel na polico, da bi vzel svoj prtljago. To priložnost je izrabil eden od sopotnikov in mu na spreten način izmaknil iz žepa listnino, v kateri je imel poleg raznih listin še 5000 jugoslovanskih in 1000 avstrijskih kron.

Vlom v prodajalno litjskega konzuma.

Doslej neznani storilec so ponoči vlomili v prostore socialdemokratskega konzuma v Litiji. Razbili so zid in so tako prišli v prodajniške prostore. Škoda znaša baje pol milijona kron.

Očistanje tranzitnega prometa na progi Maribor-Ljutomer.

Tranzitni promet na progi Maribor-Ljutomer se dogajda carinske oblasti vsled starokopitnega postopanja močno ovirale. Na številne pritožbe je finančni minister sedaj določil, da zadostuje za tranzitno blago že carinska spremnica. Pričakovati je, da se bo promet od sedaj naprej razvijal živahneje.

Izpremembe v sodni pisarniški službi.

Imenovani so: za višjega pisarniškega oficijala Alojzij Bizjak; za kancelista pri okrajnem sodišču v Goraji Radgona certifikatist Ivan Skočić; pri okrajnem sodišču v Sevnici pa certifikatist Franc Schroll. — Mesto višjega pisarniškega oficijala preko sistemiziranja stanja pri okrajnem sodišču v Radovljici se je podelilo Ivanu Kolini, mesto pisarniškega oficijala pri okrajnem sodišču v Trebnju pa Alojziju Stögerju. — Premiseca sta: višji pisarniški oficijal Martin Pen k okrajnemu sodišču v Kozje s stalno dodelitvijo k okrajnemu sodišču v Rogatecu; kancelist Milan Vovčiča od okrajnega sodišča v Gornji Radgoni k okrajnemu sodišču v Konjicah.

Sgrtna kosa.

V Ljubljani je umrl po daljši bolezni Anton Kane, trgovec in posestnik, brat zdravnika dr. Pavla Kanea v Vipavi.

Iz Artič poročajo: Tu je umrl v svojem 22. letu učitelj Josip Korban. Pokojnik, ki je bil za svoj poklic jako vnet, je opravljajal do zadnjega zvesto svojo službo. Vse ga je imelo rado spričo njegovega lepega značaja. In ko je poslal ob odprtem grobu od njega nadučitelj Tomine, se je orosilo vsako oko.

Na Spodnjem Brniku pri Cerkljah je umrla mnogim znana Marja Pavlič, po domače Pirkova, v starosti 37. let.

V Ljubnem je umrla 19. aprila daleč na okrog poznana in obsestovana Pezdičkova mama, Rozalija Cvenkel v 69. letu, mati ugleznih bratov Cvenkelov, velika dobrotnica revežev in vzor krščanskim materam.

Za ublaženje stanovanjske bede v Celju.

Celjski občinski svet se je na svoji zadnji seji bavil z vprašanjem gradnje novih hiš, katerih naj bi zgradila mestna občina, da vsaj nekoliko ublaži stanovanjsko mizerijo. Po daljši debati je bil sprejet predlog, naj se zgradi dve stanovanjski hiši na stroške mestne občine. Ene hiša naj vsebuje 21 različnih stanovanj, druga pa 12 stanovanj. Gradbeni troški za obe hiši so proračunani na 8 milijonov kron. Zastopniki delavnih zavodov so občini izjavili, da so pripravljeni v svrhu gradnje dati potrebno posojilo. Občinski svet je župana pooblastil, da odpravi.

Farrell, Pa.

Tukaj je vse bolj po starem. Trdo se držimo tistega reda, kakoršnjega so nam vodilne buče ustvarile malo po malo kajpak še iz daljne zgodovine. Delamo in spimo. Naša pot je od doma v tovarno in obratno. Na tej poti so nastavljeni različni trgovci, tako da ti ni treba pri kupovanju svojih potrebščin hoditi po stranskih ulicah. Letos je dovolj prostorov za trgovino praznih. Tam za pogodbe nikakor ne pripoznajo, češ, da je v nasprotju z versalsko mirovno pogodbo. Rusi in Nemci so sicer izjavili, da temu ni tako, ter so priobčili tudi besedilo po-

da vsa gradbena dela takoj razpiše. Končno je občinski svet sklenil, da se dosedanja jetnišnica, katero je okrajno sodišče opustilo, preuredi v pet stanovanj za mestne uslužbenke ter za pisarniški lokal in arhiv.

Invalidni dom v Celju.

V zadnjem času se je v časopisih poročalo, da se misli ukiniti celjski invalidni dom. Kakor poroča "Nova Doba", se pač dela na to, da se izdatki tudi na tem polju na pameten način znižajo, da bi se pa ukinitel celjski invalidni dom, na to nihče ne misli. Kakor omenjeni list dalje poroča, je pokrajinska uprava centralni vladi stavila predlog, naj invalidni dom v Celju ostane ter naj se v slučaju izkazane potrebe ukine invalidni dom v Rogški Slatini.

Zvišanje oskrbnine v celjski bolnici.

Zdravstveni urad za Slovenijo je določil oskrbnino v celjski bolnici bolnišni počeni 15. aprilom takole: tretji razred 11 dinarjev, drugi razred 48 dinarjev in prvi 75 dinarjev na dan za osebo.

Požar na Igu.

Na Igu je v hiši posestnice Urše Novak izbruhnil požar, ki je uničil streho in v podstrešju spravljeno krmo. Gasilno društvo je s pomočjo sosedov ogenj pogasil in tako lokaliziralo požar. Škoda, ki jo je povzročil požar, znaša nad 10,000 kron.

Izgnan iz Jugoslavije.

Feliks Just iz Borovlj na Koroškem, svoječasno lesni trgovec v Savinjski dolini, zaradi goljufije predkaznovan, je izgnan iz Jugoslavije. Listi opozarjajo občinstvo, da mu pri eventualnih sklepanjih les, kupčij ne nasede.

Nepopoljšljiva.

Je neka Ana Magovšek. Bila je izgnana iz Maribora šele pred kratkim, a se je zopet vrnila, in sicer s svojim ljubcem. Neki stražnik jo je spoznal in ji napovedal aretacijo. Ker to ni bilo prav njenemu ljubcu, sta bila odvedena končno oba v zapor.

Krasen parček.

V zaporih mariborskega okrajnega sodišča se nahaja 60letna starke, znana tatice Marija Slaček, ki je bila že 21krat predkaznovana. Vendar pa se še sedaj ne more odvaditi krasti. Te dni se ji je zahotelo po nekem lepem prtu kaznilnice, ki si ga je ovila okoli telesa. Seveda so ji prišli na sled in so ji prisodili zopet 7 dni, čeprav se je izgovarjala, da se je hotela s prtom samo pogreti. Zanimivo je, da je njen mož v resnici zvest tovariš v tatinskem poklicu. Obsojen je bil namreč nič manj kakor 29krat.

Tatvina masti v klavnici.

Na ovadbo tvrdeke Popovič je bil v Mariboru aretiran neki Ivan K., ki je v mestni klavnici ukradel 10 kg črvesne masti in ji skril v neki bližnji gostilni. Mast je bila vrnjena lastniku, tata pa so izročili sodišču.

Pokrajinski namestnik častni meščan kočevski.

Na svojem vizitirskem potovanju je obiskal pokrajinski namestnik Ivan Hribar kočevski okraj. Že na potu iz Ljubljane v Kočevje je bil namestnik v Dobropoljah, v Velikih Laščah, v Ortniku in v Ribnici slovesno sprejet od uradništva, zastopnikov občine, šolske mladine, raznih korporacij in občinstva. Tudi kočevsko prebivalstvo mu je priredilo na kolodvoru lep sprejem, ki so se ga deležili poleg uradništva občinski zastop, razna društva in šolska mladina. Mesto je bilo v zavetju. Pri običajnem sprejemu deputacij je izročil kočevski župan Medved pokrajinskemu namestniku Hribarju diplomu častnega meščanstva kočevskega. Ob 14. uri je bil v hotelu Trst obed z mnogimi napitnicami, ob 16.40 pa se je pokrajinski namestnik vrnil v Ljubljano.

Najden utopljenec.

Pri Vevčak so potegnili iz Ljubljane že dolgo pogrošenega narednika 40. pešpolka Matka Višočnika. Nesrečenec je najbrže izvršil samomor.

Peter Zgaga

Naslednji odstavek je dobesedno preveden iz poročila, katerega je objavil danes na prvi strani najbolj razširjen dnevnik v Združenih državah:

Pariz, Francija, 21. maja. — Danes popoldne so se pojavile na dirkališču udomačene opice. Zenske, ki so jih imele pri sebi, so hle obložene tako, da se je barva njihovih oblek strinjala z opičjo dlako.

Opice so bile privezane na zlate vrvice, katere so imele ženske pritrjene za svojim pasom. Skoraj vse opice so imele krog vratu demantne obročke. Krojači si na vse mogoče načine prizadevajo uvesti v žensko modo kako drugo kožuhovino kot opičjo. Toda ženske hrepene samo po opičji kožuhovini. Nobena dama ni popolna dama, ki nima najmanj šest obelk, opremljenih z opičjo kožuhovino.

Zahteva je tako veličanska, da je moralo oditi zadnji čas par ekspedicij v Afriko opice lovit.

Če to poročilo natančno prečitate, se ne boste prav nič čudili, zakaj se Francija tako strašno boji boljševizma.

Mehikanski predsednik Obregon je izjavil, da bo sklenil svojo armado na polovico. Polovico vojakov bo poslal domov na farme. Sedaj nastane vprašanje, če bo odpuštil vojske ali generale. Kajti znana stvar je, da je v mehiški armadi polovica vojakov in polovica generalov.

Newyorški listi imajo posebne "kotičke", ki so pa v gotovem oziru veliko bolj bedasti kot je slavnoznan Zakrajškov "Kotiček" v Edinosti.

V "kotičkih" objavljajo vprašanja in odgovore. Značilna stvar je, da dobi človek na bedasto vprašanje desetkrat bolj bedast odgovor.

Zadnjič je nekdo vprašal: Vzemimo, da bi stanovel v velikem newyorškem hotelu. Pozno v noč bi se vrnil domov ter pomotoma odprl kopalnico. V banji bi zagledal lepo mlado deklico, ki bi začela noreti samega presenečenja. Kako bi se opravičil? Ali bi molče odšel?

Naslednjega dne je list objavil odgovor na to zagonetno vprašanje. In odgovor se je glasil: Ne, molče bi ne smeli oditi. V tem slučaju bi bila zadrega mlade dame še večja. Hiliti bi morali kratkovidnost. Najboljše bi bilo, če bi rekli mladi deklici: Oprostite, gospod! ...

Živel je možak, ki je imel izvanredno hudo ženo. In če ima človek hudo ženo, ne more kazati veselja obraza.

Ko je nekdo sedel ves kisel in jezen pri mizi, ga je narahnila z besedami:

— Kakšne obraze pa delaš?

On ji je pokorno in ponižno odgovoril:

— Ne delam obrazov. Toda rečem ti, če bi jih znal delati, bi tebi drugačnega napravil.

Beseča slast je ženskega spola.

Svet potrebuje ljudi, ki iz ljubezni do pravice delajo pravico, ne pa iz strahu.

ŠTEDENJE KOT IZDATEK**Katero pot gre Vaš denar?****PRORAČUN VAŠIH PREJEMKOV IN IZDATKOV VAM BO POVEDAL TO V NAPREJ!**

Prihraniti denar ni tako težavno, ako se ve na kateri način. Izkušaja je dokazala, da postane štedenje čisto lahko in umevno, ako se preračuna našt za izdajanje svojih dohodkov, brez ozira na to kako zali so, ali kako občutni so odbitki na istih.

Ako smo torej dosegli stališče, pri katerem smatramo naše prihranke kot redno postavko naših izdatkov, s tem da položimo za prihranke določeni znesek na stran tako sigurno in skrbno kakor ga bi doigovali mesarju namesto zamemu sebi — potem je vprašanje rešeno.

DAJTE NAM PRILIKO RAZLOŽITI VAM NAČIN, KI BI BIL NAJBOLJ PRIMEREN VAŠIM POTREBAM.

Glavno zastopstvo
Jadranske Banke

Jugoslovanska Katol. Jedinota
Ustanovljena l. 1838 Inkoorporirana l. 1900

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odbor:
Predsednik: RUDOLF PERDAN, 935 E. 185th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS PALANT, Box 104, Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH PIERCE, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROCKEN, Ely, Minn.
Blagajnik neizplačanih smrti: JOE N. MOVERN, 624 N. 2nd Ave., W. Duluth, Minn.

Vrhovni odbor:
Dr. JOS. V. GRAHEK, 543 E. Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:
MOHOR MLADIĆ, 2003 So. Lawrence Ave., Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.

Parolni odbor:
LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. FORENTA, 212 Beacon Ave., Seattle, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zdravnični odbor:
VALENTIN PIRC, 519 Meadow Ave., Rockdale, Joliet, Ill.
PAULINE ERMENC, 539 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSIP STEGLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELAR, 706 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uračilo glasilo: "Glas Naroda".
Vse stvari tiskajo se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljave naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošiljajo na predsednika potnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniška spričevala naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.
Jugoslovanska Katoliška Jedinota se priporoča vsem Jugoslovanom na obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajnika bližnjega društva J. S. K. Z. Za ustanovitev novih društev se pa obrate na gl. tajnika. Nove društva se lahko ustanovi v 8 danih ali danicami.

Iz Jugoslavije.**Ogromna ležišča soli v Bosni.**

V okolici Tuzle so odkrili velika ležišča soli. Te dni izvršena strokovnaja raziskavanja so imela zelo ugoden uspeh. Ležišče soli je tako izdatno, da bi se moglo v sezoni pridelati do 4400 vagonov soli, s čimer bi bila pokrita četrtina potrebščin v Jugoslaviji. V kratkem se odpošlje posebna komisija na lice mesta, da uredi eksploatacijo tega ležišča.

Nov sanatorij v Novem Sadu.

Iz Beograda se poroča, da je ministarstvo za narodno zdravje nekemu konzorciju podelilo dovoljenje, da v Novem Sadu ustanovi kirurško-ortopedičen sanatorij. Z gradbo prično že to pomnil.

Senzacionalen umor v Zagrebu.

Pekovski pomočnik Josip Petrovečki je imel že dolgo časa ljubavno razmerje z ženo svojega mojstra, Zofijo Klamčeva. Zofija je krivda moža denar ter ga da ljubku, nagovarjajoč ga pri zvezi avstrijske republike, kakor je to storil veličovski sodnik dr. Poetsch.

Praktični zdravnik.

Zdravnik prebudi v noči ropot v sosednji sobi. Z revolverjem oborožen se poda tja in zaloti vlor Petrovečki, malo vinjen, na Zofijini stanovanju. Ko ga je pričela Zofija zopet nagovarjati, naj ubije njenega moža, je potegnil Petrovečki nož ter jo zaklal. Nato je odšel domov, pobral vse svoje pri- dan tako hude krče.

Zdravnik gre k omariči in mu

da neke praške. "Tako, vzemite to vsak dan, pa bo prešlo. Račun morjane ljubice, je dejal, da njo znaša, ker ste me zbudili ponoči, sicer obžaluje, nikakor pa ne do- sto kron."

S trepetajočimi koleno je plačal

ral umreti njegov dobri mojster, razočarani vagabund.

ZAKAJ? =

plačate več, za prvi, prisliti Columbia gramofon, ako ga dobiti EDINO LF OD MENE \$10.00 CENEJE. Zalega je obilna. Rekorder v vseh jezikih po 75 centov komad. Sežite takoj na tej izvanredni priliki. Cenik dobiti pri: Victor Navinsek, 331 Greeve St., Conemaugh, Pa.
Opomba: Pazite na ime "Columbia", varstvena znamka.

Dr. Ivan Tavčar:

VISOŠKA KRONIKA.

1695.

(Nadaljevanje.)

Z vso razsodnostjo in hladnostjo sem se lotil dela. Odpasal sem mu kiras ter pograbil nožnjo, ki jo je res nosil na vratu. Tudi je bilo sumljivo, da se ni hotel ločiti od starega s-dla. Z bodalom sem to sedlo parkrat presuval na raznih mestih; in res sem dobil v njem še nekaj cekinov, za katere Jošt v svoji mošnji ni imel več prostora.

Truplo sem zavlekel še bolj v goščo ter ga vrgel v jarek. V ta jarek sem vrgel tudi staro sedlo ter vse skupaj založil s suhim vejčjem, katero je ležalo tam okoli. Z vejčjem sem pokril tudi mesto, kjer sva delila ter tako pri kril kri, od katere se je trava rdečila.

V celoti torej nisem bil slabo opravil. Obložil sem konjčica. In ker nima človek v takih divjih časih nikdar preveč orožja, sem vteknil za pas svoj in Joštov samokres. Niti trenotek me ni skrbelo, da bi me kdo zavohal. Kdo se je briga za take malenkosti v tistih dneh, ko so pri cestah tolikokrat zasledili človeška trupla ter jih puščali ležati, dokler jih niso obrale vrane in kavke?

Pred Eyrishounom sem krenil na desno, da bi prekoprejel prišel do meje. Če je bilo, le moglo, sem se vlekel s svojima konjčicema noč in dan naprej. Prišel sem dalje in dalje, ali nihče me ni zasledoval in lovil kot morivca. Ali povem ti noč, če sem lažil v njih naprej, so bile puste. Za mano pač ni več sedel peklenški hudič; ta je bil izginil, a na njegovem mestu je sedel čepel — Jošt Schwarzkober. Vedel sem, da čepi na mojem sedlu, če se tudi nisem oziral po njem. In ne samo vedel, prav dobro sem ga videl, kako je tičal za mano, kako je debelo gledal in kako mu je zijala zadoj na hrbtu globoko rana! Dasi nisem obračal obraza, dasi sem neprestano zrl le predse, sem vendar vse to prav natanko videl. Tudi molčal ni; brez nehanja se je med konjskimi kopiti oglašal njegov šepet: Pridem po te! Pridem po te! Tako sem ga nosil s sabo, dasi je ležal pri Eyrishounu v jarku pod gostim vejčjem! No, pa človek se tudi takemu šepetanju privadi, in ko sem se bližal meji, je Schwarzkober opasal in je redkeje odpiral mrtva usta.

Prišel sem kovati naklepe za prihodnost. Pojal sem se po svetu ko zverina — danes tukaj, jutri tam — nikjer nisi tvojeja, nikjer strehe, pod katero bi spal, nikjer zemlje, ki bi jo obdeloval! Hotel sem postati lastnik polja in njiv in živine, in to v dolini, kjer sem prišel na svet otrok hrač in v katero se naj vrnem kot mož veljak. Pri tem sem z največjim dopadanjem opazoval tovor na konju in šale sem bril z onim, ki je še vedno sedel za mano v sedlu, pa že bolj v megli. Govoril sem: 'Vpij, kolikor hočeš, pome tako ne prideš, ker se sam ne moreš geniti z mesta!'

Prišel sem v Škofjo loko. Vse je le letelo skupaj, ki je pri vrnitvi v mesto prijal v zavjavelnem oklepu cesarski ali švedski kirasir, kakršnih niso videli mnogokrat. Ustavil sem se v najboljši gostilni, ki je bila že takrat v posesti Wohlgenuetov. Dali so mi hlev za konja in tudi posebno čumnatu, v katero sem se naselil s svojim zakladom. Pričetkom sem zahajal po pivnicah ter pripovedoval loškim meščanom različne pripovedi iz vojaške službe, katere so bile največkrat zlagane. Da bi ne vzbujal sumov, sem plačeval počasi svoje račune pri Wohlgenuetu; po gostilnah sem prodajal svoje laži ter sem rad pil, če so drugi plačevali. Tako sem bil kmalu dober znanec celemu mestu. Splošno se je mislilo, da nimam nič in mestni sodnik se je že bal, da padem obkoni v breme. Za denar so bili tedaj hudi časi; zato je bil moj zaklad precej varen, ker ga nihče ni pričakoval pri meni!

Tudi tedanji loški škof Vid Adam je živel v vednem pomanjkanju. Grajski glavar, grajski žitničar in še celo škofov lovski mašter — vse, kar je služilo pri graščini, je vohalo od Loke do Vipave, kje bi se dobil človek, ki bi hotel gospodu škofu kaj posoditi. Ravno v tistih dneh se je po cellem mestu govorilo, da išče Vid Adam dvatisoč nemških goldinarjev in da bi zanje zastavil dve leti ni mogel plačati, mi je obe kmetiji prodal. Dodal sem še petsto domačih goldinarjev, da je bila s tem odkupljena desetina, in ostala je še neznatna tlaka, katero sem opravljal z vinskimi tovari. Postal sem torej posestnik na Visokem, v očeh ljudstva pa eden prvih mož v Poljanski dolini. Sam svoj biti, je največja sreča! To srečo sem si želel že takrat, ko sem jездaril v vojski, bodisi pod Gallasom, bodisi pod Tortensonom!

Oženil sem se. Volk Wulffing na Suhi je imel mladega dekleta. To deklico sem dobil in še nekaj dote z njo. Bila je tvoja mati Barbara. Starejši brat je še sedaj gospodar na Suhi, mlajši, Jeremija, pa se je nakupil v Davčah, kar ti je itak znano.

Dopadlo je Bogu ali pa morda hudiču, gospodarstvo se mi je čedalje razvijalo, polnili so se hlevi in množili so se posli. Nekega dne je prišel k hiši raztrgan človek, in poznalo se mu je, da se je klatil po svetu. Bil je moj kamerad Lukež. Ostal je pri meni; pa tudi ni povpraševal, ali sme ostati. Nikdar ni vprašal, kaj je z vojno, blaginjo, kako se je delila in kje je njegov delež. Tudi ni povpraševal, koliko bo služil na leto. Bil mi je priden in pošten hlapec. Legal sem mu, da ga je za njegov delež opeharil Jošt Schwarzkober. Verjel mi je, ali se pa vsaj delal, kakor bi mi veroval. Bil mi je vdan, kakor je svojemu gospodarju vdano ščene, ki mu liže roko. Blagor mu, leko je umrl potem!

Ko se mi je imetje množilo, ko sem moral vsak dan gledati Lukežev ponižni obraz in ko sem se pri tem vsak dan zavedal, da Lukež ve, da sva s Schwarzkoberjem skupaj odjahala od Dachaua me je pričelo skrbeti, ali ni morda kaj povpraševal po Schwarzkoberju, ali ni morda pozvedoval v njegovi vasi ter zvedel, da je bil umorjen in oropan. Tej skrbi se je pridružila še skrb, da bi moje imetje, katero sem si pridobil s tujim življenjem, zopet izginilo, da mi morda postaneta otroka bebača in potepuha, kakor je bil svojčas oče.

Dalje prihodnjic.)

VZHODNI NARODI SE HOČEJO POSVETOVATI.

Carigrad, Turčija, 19. maja. — Danes je bilo objavljeno v Angorji, da bodo sklicali vzhodni narodi, ki niso bili zastopani na konferenci v Genovi, posebno konferenco, ki se bo vršila v Moskvi natešeca junija. Turške nacionalisti se bo zastopal Mustafa Kemal paša.

Nekaj o raku.

Tekom svetovne vojne so Združene Države izgubile približno 80.000 vojakov. V isti dveletni dobi je 180.000 ljudi v Združenih Državah umrlo za rakom. Rak (cancer) je vzrok smrti enega izmed vsakih desetih oseb čez štirideset let starosti.

Mnogo teh smrti bi se dalo preprečiti, kajti ni prav nič res, da je rak vedno neozdravljiv. Ako se bolezen pravočasno spozna in pravilno zdravi ob začetnem razvoju, je rak mnogokrat ozdravljiv. Glavna stvar je torej, da se človek zateka k dobremu zdravniku, ko se rak nabaja še v začetnem in ozdravljivem razvoju, ali še boljše, ako pacient le sumi na podlagi nekaterih simptomov (znakov), da gre morda za slučaj raka. Treba je torej podučiti občinstvo, da spozna bolezen takoj ob začetku in da edina nada za ozdravitev je odstranitev raka po tem operaciji ob začetnem razvoju ali pa v uporabi drugih modernih načinov zdravljenja s strani večjih zdravnikov; da pa mogoče vsi ozdravijo je jako velika, ako je bolnik zadostno pameten, da se takoj pobrži za to.

Nekateri strokovnjaki so mnenja, da bi se morda dalo preprečiti tri četrtine vseh smrti vsled raka in vse trpljenje, ki gre z njim, ako bi vsi zdravniki, zdravstveno osebje, kakor tudi širše občinstvo bili primerno podučeni o tem, kak treba znati o tej bolezni. Radi tega je v boju proti raku velike važnosti, da se širše občinstvo podučuje o najbolj vseh dejstvih glede raka. To nalogo si je v glavnem nadela veleznanstvena organizacija pod imenom "American Society for the Control of Cancer." V ene izmed njenih mnogobrojnih brošur o raku najdemo sledenče jako popularni popis o postanku raka:

Rak je neka jako čudna bolezen, ki nastane vsled divje rasti neklih delov telesne tkanine. Vse naše telo je komplicirana zgradba iz različnih tkanin; tkanine pa so stvarjene od samih d-obnih celic. Te celice so razne za vsak organ; celice kože so sestavljene drugače, nego one, ki ustvarjajo jetra ali možgane. Doga se pa, da na pr. nekatere celice na prsih ali v svoji naravne mere in vdajajo v sosedne tkanine; ta izrastek se imenuje rak. Telo dostikrat ne občuti prisotnosti raka še dolgo potem, ko je bolezen prišla, ker celice raka so iste ali skoraj iste kot one iz katerih je izrastel, in

teko občuti njihovo prisotnost še le tedaj, ko je rak zrasel do precejšnje velikosti. Rak bi se dal pripravnati kakemu navidezemu sorodniku, ki bi presedel k družinski mizi kot gost, a nazadnje pojede vse obed in še svojo pogostitelja povrh. Rak začne popolnoma mirno, a iz malenkostnega počelca počasi narašča in nazadnje razjeda isto tkanino, ki ga hrani, dokler nazadnje ubije bolnika samega, ko mu uniči kak važen del telesa.

Rak ni nalezljiv in se ne podeduje; ni torej nevarnosti, da bi človek dobil raka od drugega, niti ni treba biti strahu, ako je kdo družini umrl za rakom. O svojem začetku rak ne povzroča nikakih bolečin, nevarnosti tiči ravno v zahrbtnosti tega brezbolečnega počelca, ker človek prav lahko preze nevarnost. Radi tega treba paziti na druge svarilne znake in, ko jih človek opazi, takoj zateči se k večjemu zdravniku, dokler je še čas.

Vsak trdi izrastek ali zrno, ki se pojavi na prsih in noči izginiti, je tak svarilen znak. Ti rasti so dostikrat popolnoma nedolžni ali celo iz nedolžnih izrastkov utegne postati rak.

Vsaka rana, praska ali prisad okolo ust, ustnice ali jezika, ki se noče ozdraviti, je tudi svarilen znak. Zdraviti iste s pomočjo domačih zdravil pomenja igrati se z ognjem. Bradavice, ki spreminjajo svojo barvo ali začnejo rasti, zahtevajo takojšnjo pozornost zdravnikov.

Zenske morajo zlasti paziti, ako mesečni odtok je neprestano ne navaden. Zlasti sumljivo je, ako se pri postarni ženski krvarenje poveča ali, ako se povrne, potem ko se je ustavilo. V takih slučajih treba natančne zdravniške preiskave.

Trdovratna neprebavnost v srednjih letih ob enem z zrubo teže ali spremembo barve, ali z bolečinami, izmetavanjem ali driskokliče po natančnem pregledu s strani večjega zdravnika, ker je tu mogočnost notranjega raka.

Ljudje pa naj se zlasti obvarujejo pred onimi zdravniki in šarlatani, ki oglašajo, da so v stani ozdraviti raka brez operacije. Nikaka medicina ne more ozdraviti raka. Ljudje ki sumijo mogočnost raka, naj se obrnejo najprej k svojem domačemu zdravniku, ki jim bo nasvetoval, kaj jim je storiti.

Povratek barbarov ali zapadna civilizacija.

"Res je — čujem pogosto ponavljati, ko se razpravlja o naših časih in o bodočnosti — da razpada danes v Evropi avtoriteta kakor je razpadla v tretjem stoletju. Toda danes ni barbarov ki bi znali izkoristiti našo anarhijo!"

Res je. Časi so se spremenili. V tretjem stoletju naše ere sta se kultura in barbarstvo borila z enakim orožjem. Danes ne več. Barbarstvo je napram kult. brez moči. Njegovo nasilje je brez moči proti našemu orožju.

Toda ali smo v resnici sigurni? Ali je res, da živijo vsi barbari v šotorih? Kakšna je definicija barbarstva in civilizacije?

Barbarska je doba ko zagospodujeta sila in materija, ki ju ne omejuje ne zakon ne pravica, ne ljubezen, ne družabnost, ne lepota in ne kultura. Barbarski, so narodi, ki jim je ljubše nasilno tiranstvo strasti in sile nego disciplinirano carstvo pravice in razuma. težki jarem materije nego svobodna suverenost duha. V tem oziru smo vsaj teoretično vsi eni misli. Za barbarstvo in civilizacijo ni druge definicije.

Torej je jasno da je še mnogo barbarov in da živijo v sredi zapadne civilizacije. Srečujemo jih povsodi: v akademijah in vladah, v vseučiliščih in tovarnah, med ljudstvom in med velikaši, med bogatimi in med reveži. Celv sako izmed nas je dvojna oseba: deloma civiliziranec deloma barbar. Poglejmo nekoliko svojo notranjost in opazili bomo, da se civiliziranec in barbar ne borita več kakor nekdanj na meji rimskega imperija, ampak v vesti vsakega izmed nas.

Barbari smo, kadar vzamemo maso, težo in število kot merilo zaslug in vrline. Barbari smo kadar obdajujemo zgradbo, ker je masivna in ker pada v oči, cerkev, ker odseva v zlatu in marmoru, obleko, ker je draga, narod in človeka, ker sta bogata in mogočna.

Barbari smo, kadar pijemo, je mo, in kadimo več nego je treba. Barbari smo, kadar razpavamo bogastvo samo zato, da je kažemo svetu in da ž njim slepi mo sosedo. Barbari smo, kadar obdajujemo z enakim ognjem lepoto ženske in diamant, ki se blesti v njenih lasih. Barbari smo, kadar dopustimo, da surova sila strojev in frenetična furija naših časov nadomestita našo človečnost. Barbari smo, kadar vržemo od sebe največji zaklad, ki nam ga je podaril bog — inteligenco — da jo zaslužimo materiji ter se ponasamo z vstvaritvami svak dan inteligentnejših železnih strojev.

Barbari smo, kadar — podivjani od morilne inteligence, ki smo jo zbudili v materiji ter se odrekli svoji duševni suverenosti — stremimo za tem da zavladamo vsemirju in da se nam klanjajo vsi stvori.

Barbari smo, kadar menimo, da moremo z mehaničnimi izumi in s kemičnimi odkritji odstraniti svoje krivde, svojo slepoto in svojo besnost. Barbari smo, kadar si domišljujemo, da bodo para, električna, Rentgenovi žarki, brezžični brzojav, radij, kemične retorije, trgovska podvetzja, industrijska smolost, čudeži poljedelstva udejstvovali drugo odrešitev človeškega rodu, potem ko je tekla Kristova kri, in da bodo očistili svet slabih strasti, ki ga okužujejo in vstvarili kraljstvo miru in razumu.

Notranji barbari so pogosto nevarnejši nego zunanji, ki napadajo odprto in ki jih moremo do daleč opaziti, presteži in ustaviti s silo. Toda kako naj zanesljivo spoznamo to barbarstvo v brezmejni zmešnjavi naših časov? Ko ni sami ne vedo, da so barbari in ko jih drugi tako slabo razločujejo, da jih pogosto obdajujejo kot uzornike in branitelje civilizacije?

To je velika nevarnost, ki nam preti v strmoglavih višavah naše moči. Zapadna civilizacija, ki je zamenjala mnoge ekseese in zla barbarstva z znaki napredka, upa, da jo bodo rešile razdirajoče in smrtonosne sile.

Premotrite vse orožje s katerim se ponaša zapadna civilizacija: plavajoče jeklene trdnjave, ki okužujejo morja; topovi z dolgimi krili kakor prepadi; mitraljezi, ki napajajo zemljo z dežjem drobne, neprestane in nepremagljive smrti; kovinski jastrebi, ki bljujejo strele; milijoni bajonetov ki se

svetijo v solnčnih žarkih...

Zaupali smo temu strašnemu vojnemu orodju, ki naj bi držalo daleč narode, ki po pravici ali po krivici imenujemo barbare. V zavetju tega železnega in ognjenega zidovja ki ga je postavil naš um, živimo v sigurnosti, da nam ne bo treba več bežati pred novim pohodom Mongolov, ki so pogazili v srednjem veku velik del Evrope. Toda ali ni rodilo vihar nasilja, ki je pustošil pet let Evrope, ravno to vojno orodje, ki smo mu zaupali svojo sigurnost in svoje nade?

Zapadna civilizacija leži na tleh v agoniji pod težo onega orožja, s katerim se je oborožala, da se brani.

Orožje, ki naj bi nas bilo branilo pred barbari, se je obrnilo proti nam. To orožje je pravi barbar naših časov! Železni in jekleni barbar, ki ga je oblikoval ogenj naših rok, ki smo ga ustvarili mi sami in proti kateremu smo brez moči, kakor so bili Rimljani brez moči proti Germanom in Gotom.

Smrtonosna inteligenca, ki smo jo zbudili v materiji s svojim ponosom in s svojo ambicijo, inteligenca, ki smo jo obdajovali kot plod svojega uma, ko je uničevala naše sovražnike, je končno uničila tudi nas; zmagovalce in premagance obenem. Ta inteligenca je velika sovražnica zapadne civilizacije, bolj ne izprosljiva nego so bile barbarske tolpe, ki so razrušile rimski imperij. Pred novimi barbari se ne bomo mogli rešiti z zlatom, ki ga je Rim tako pogosto metal napadalcem, da jih ustavi, kadar jih ni mogel odbiti, kajti novi barbari ne hlepijo po našem bogastvu, ampak po našem uničenju.

"Notranje" vidljive in nevidljive barbare, ki nam grozijo, bomo mogli premagati le z nevidljivim in nematerijalnim orožjem, z razumom, s pravico in z modrostjo. Ko bomo zopet priznali razum prednost pred nasiljem, duhu prednost pred materijo, nam bodo barbari, ki so se vrnili, da opustošijo Evropo pokazali hrbet in bodo odšli za vedno.

G. Ferrero v "Secolu".

Slovanski jez na vzhodu.

Gosp. J. Bourgojn, ki se je mudi lanske poletje par mesecev v Jugoslaviji — predvsem je natančno prepoznal celo Slovenijo — je imel v Parizu v Ligi francoskih patrijotov predavanje o Jugoslaviji, o katerem poroča združena številka glasila te lige "Le Drapeau", pa kateri posnemale sledenče: V prvem delu predavanja je g. Bourgojn očrtal v glavnih obrisih jugoslovnsko zgodovino in dokazale iz preteklosti da ta nova država ni umetno skrpelno diplomatov, ampak rezultat stoletnih teženj, ki sopolizila ločene dele jugoslovnskega naroda v eni in isti potrebi narodne zveze in svobode. Zgodovina Jugoslovencev je dolga vrsta pobun zoper tuje nasilstvo, germanško, bizantinsko, benečansko, madžarsko in turško, z dohant svobode, v katerih se je blestel sij originalne civilizacije.

Pred vsem je poudarjal boj Slovencev zoper germanski pritisk, njih tradicije, posebno staro vatočenje koroskih vojvod na Gosposvetem polju nad Celovcem. Leta 1920 je potvrdjen plebiscit izdal Avstriji to zgodovinsko ozemlje in strateško črto Karavank, 120 km. od Jadranskega morja. Slovenci so si ustanovili društvo, imenovano "Gospo svet-ski Zvon", ki zahteva varstvo Slovencev, anektiranih od Avstrije, in jih budi, naj čujejo pred germansko nevarnostjo.

Nato je predavatelj opisal stavon preteklost hrvatske države in njene boje zoper Habsburžane, kakor tudi dubrovniški ljudovlado in Napoleonovo Ilirijo. O Jugoslaviji pravi: Ona zapira germanizmu, štiri pota: pot na Jadransko morje, pot na Solun in Egejsko morje, pot v Carigrad in v Orient in slednič donavsko Močna Jugoslavija je torej neobhodno potrebna za mir v Srednji Evropi antanta je mogočen miroven organ. Njena politika stoji na isti podlagi, kakor politika Francije: na nedotakljivosti mirovnih pogodb. Tako se dviga od Baltskega morja do Jadrana slo-

ADVERTISEMENTS.

"11" cigarete

10¢

Dobro!
Kupi te cigarete in prihrani denar.

vanski jez zopet eventualno germansko nevarnost.

Če bo Italija prenehala s svojim slepim sovraštvom napram Jugoslaviji, in če francoski madžarofili in bulgarofili ne kompromitirajo Francije v prezgodnji približanji Madžarski in Bolgarski, lahko Francozi računajo na Jugoslavijo. Zagrada ob Renu na zapadu, zagrada Slovanov na vzhodu. To je formula za varnost Francije in evropskega miru.

Vtiski ameriškega novinarja v Nemčiji.

Ameriški novinar Miles Bouton je pred kratkim prepoznal Nemčijo, kjer je govoril z odličnimi ljudmi vseh slojev. Sedaj doma konstatira v časopisu, da je večina nemškega ljudstva zopet monarhistične mišljenja. Američan naglašajo zunanjo pritiska v prilog monarhističnega gibanja vpliv prenapetega nastopanja revolucionarjev. Na naslov socializmov vseh smeri pravi: Obstoj monarhistične večine je lahko nerazumljiv tujim državljanom, kajti večina izmed teh še vedno ne ve, da je bojni klic "Proti avtokraciji!" samo gol humberg. Vzrok nezadovoljstva med izobraženci tiči tudi v gospodarstvu, katero je polno "korit" in sorodstvenega protežiranja. Socialisti so dajali po zimi 1918-19 slabe zglede. Njihova vlada je bila predvsem strankarska vlada in šele v drugi vrsti, ako se sploh more to reči, je bila nacionalna vlada. Oni sistem traja še dalje in povprečni Nemec ne more drugače, nego da misli na one čase, ko sta sposobnost in znanje in ne strankarska pripadnost določili imenovanje državnih voditeljev. Nadalje dokazuje vsaka seja poslanske zbornice, da je prišla ob vso dostojnost in ob vso svojo veljavo. Zato se ni čuditi, ako se čuje med poslanci čestokrat klic: Bismarka potrebujejo, da bi jim zapovedoval!

ADVERTISEMENTS.

VAŽNO ZA GOSPODINJE

Izšla je nova kuharska knjiga

VARČNA KUHAČICA

Strokovnjakinja, ki je sestavila to knjigo, je polagala važnost nato, kako pripraviti bolj ukusna jedila z manjšimi stroški in s skromnimi sredstvi.

Knjiga je trdo vezana, stane \$1.

Slovenic Publishing Co. New York

POZDRAV

Pred odhodom v staro domovino pozdravljam še enkrat svojo družino v Virginia, Minn., ter vse prijatelje in znanee v Združenih državah. Na svidenje v par mesecih. — Martin Kostanješek.

ADVERTISEMENTS.

Zastopniki

Zastopniki "Glas Naroda" kateri so pooblašteni pobirati naročnino za devnik "Glas Naroda", vsak zastopnik izda potrdilo za svoto, katero je prejel in jila rokajom pripočamo.

Naročnina za "Glas Naroda" je: Za celo leto \$6.00; za pol leta \$3.00; za štiri mesece \$2.00; za četr let \$1.50.

San Francisco, Cal.: Jakob Lausla. Denver, Colo.: Frank Skrabec. Pueblo, Colo.: Peter Culig, John Gorm, in Frank Janesch. Salida, Colo.: Louis Costello. Indianapolis, Ind.: Alois Rudman. Tinton, Ind.: Lambert Bolskar. Aurora, Ill.: J. Verlič. Chicago, Ill.: Joseph Blich in Jos. Bevidč.

Ellet, Ill.: Fr. Bamlak, John Zaletel. La Salle, Ill.: Jos. Szclik. Jascoutah, Ill.: Frank Augustin. North Chicago, Ill.: Anton Kobal in Math Ogrie.

Springfield, Ill.: Mat. Barborich. Waukegan, Ill.: Frank Petkovšek. Franklin, Laus. in okolice: John He-povš.

Kittanning, Md.: Fr. Vodopivec. Chisholm, Minn.: Frank Gorže. Ely, Minn.: Jos. J. Peschel. Eveleth, Minn.: Louis Gorže. Hibbing, Minn.: John Povše. Virginia, Minn.: Frank Hrovatich. St. Louis, Mo.: Mike Grabrian. Ert. Helena, Mont.: Fr. Hrelia. Klein, Mont.: Gregor Zobeč.

Jowanda, N. Y.: Karl Sternbach. Little Falls, N. Y.: Frank Masla. Sarberton, O.: A. Okolsih. Cleveland, O.: Janko Pleško, Jakob Benik in Chas. Klingler. Collinwood, O.: Math Slapnik. Lorain, O.: Louis Balant in J. Kumb. Niles, O.: Frank Kogovšek. Youngstown, O.: Anton Kikelj.

Ambridge, Pa.: Frank Jakše. Bessemer, Pa.: Louis Hribar. Brownsville, Pa.: Anton Javac. Burdine, Pa.: John Demshar. Conemaugh, Pa.: J. Brezovec in Vito Rovarssek.

Claridge, Pa.: Anton Kozogov in A. Jerina. Junio, Pa.: Anton Oshaben. Export, Pa.: Louis Epančič. Forest City, Pa.: Math Kambo. Arrell, Pa.: Jerry Oton.

Imperial, Pa.: Valentin Peternel. Freeburg, Pa.: Frank Kovac. Evelyn, Pa.: Mike Ržvek.

Johnstown, Pa.: John Polanc. Luzerne, Pa.: Anton Goslinc. Loydell, Pa.: Anton Malovrh. Staner, Pa.: Frank Demshar.

Moon Run, Pa.: Frank Maček, Frank Podmšek.

Pittsburgh, Pa.: U. Jakobich, Z. Jažshe, Venc. Arh in Ig. Magister. Ralphton, Pa.: Martin Koroseta. Reading, Pa.: J. Pezairc. Rockwood, Pa.: A. Hochevar. Steelton, Pa.: Anton Hren.

Turtle Creek, Pa. in okolice: Frank Schiffer. West Newton, Pa.: Joseph Jovan. White Valley, Pa.: Jurij Prevč. Willock, Pa.: J. Peterel. Coscor, W. Va.: Frank Koclan. Milwaukee, Wis.: Jos. Tratnik. Sheboygan, Wis.: H. Svetlin. West Allis, Wis.: Frank Skok. Rock Springs, Wyo.: Louis Tauchar in A. Jerina.

Poleg gori navedenih so pooblašteni pobirati naročnino tudi vsi tajniki J. S. K. J.

Požigalec.

FRANCOOSKI DETEKTIVSKI ROMAN.

Spisal Emile Gaboriau.

Za "Glas Naroda" prevael G. P.

119

(Nadaljevanje.)

— To pa ni bilo še nič, — je rekel potepuh. — Ko sta se gospod Žak in grofica na ta način pripravila, sem videl, kako so se vrata sobe naenkrat odprla ter se pokazala v njih prikazen, oblečena v mrtvaško srajco. Bil je grof Klodijez sam. Njegovo lice je bilo strašno in v roki je držal revolver. Naslanjal se je na eno stran vrat ter poslušal, ko sta se grofica in Žak menila o svojih prejšnjih ljubezenskih aferah. Pri gotovih besedah je že dvignil orožje, kot da hoče streljati, a ga je zopet povelil ter poslušal naprej. Bilo je strašno in malo je manjkalo, da nisem zakričal: — Uboga človeka, ali ne vidita, da je grof tam! Onadva pa nista ničesar videla, kajti bila sta vsa iz sebe od srda in sovraštva. Konečno pa je gospod Žak dejanski dvignil roko, da udari grofice.

— Ne udari te ženske, — je rekel nenadno grof. Oba sta se obrnila ter strašno zakričala. Grofica je omahnila v velik stol, kot da je mrtva. Nikdar v svojem življenju pa nisem videl moža, ki bi se obnašal tako lepo kot gospod Žak v onem trenutku. Mesto da bi skušal pobegniti, je odprl suknjo, razgalil prsa ter rekel: — Streljajte. Vi imate prav; — Grof pa se je nasmešnil ter rekel zaničljivo: — Sodišče me bo osvetilo.

— Vi veste dobro, da sem nedolžen. — Tam boljše. — Nesramno bi bilo, če bi dopustili, da bi bil obsojen. — Stori bom še več kot to. Vašo obsodbo bom zagotovil z izjavo, da sem vas spoznal. — Grof je napravil nato par korakov naprej, a padel nato na tla po vsej dolžini. Tedaj pa sem se prestrašil ter zbežal.

Le z največjim naporom je mogel Dobizon obvladati svoje velikanško razburjenje. Njegov glas pa ga je izdajal, ko je vprašal Trumenea po svečanem molku:

— Zakaj niste prišli ter nam tega takoj povedali?

Trumenee je zinajal z glavo ter rekel:

— Hotel sem storiti to, a sem se bal. Morate razumeti, kaj mislim. Bal sem se, da me bodo strogo kaznovali, ker sem pobegnil. — Vaš molk je imel za posledico, da je napravilo sodišče veliko napako.

— Niti mislil nisem na to, da bi bil gospod Žak spoznan krivim. Visoki gospodje kot on, ki lahko plačajo dobre odvetnike, se vedno izognejo kazni. Razvete ga pa nisem mislil, da bo grof Klodijez izvedel svojo pretnjo. Težko je, če vara človeka njegova žena, a poslati nedolžnega človeka na galere...

— In vendar vidite...

— Ah, če bi to vedel vnaprej. Moji nameni so bili dobri. Zagotavljam vam, da sem hotel priti sem ter povedati vse v slučaju, če bi prišli gospod Žak v zadege. V dokaz temu je dejstvo, da nisem pobegnil, temveč se skril ter čakal, dokler ni bila sodba objavljena. Kakor hitro sem čul, kaj se je zgodilo, nisem izgubil niti minute ter se javil orožnikom.

Medtem pa je gospod Galpin premagal svoje prvo presenečenje ter vzkliknil:

— Ta človek je slepar. Denar, ki ga je pokazal, je dobil, da po krivem priča. Kako mu moremo vrjeti?

— Priskati moramo celo zadevo, — je odvrnil Dobizon. Nato je pozvonil in ko je prišel sluga, mu je rekel:

— Ali ste storili kar sem vam naročil?

— Da, gospod, — je odvrnil sluga. — Gospod de Boaskoran in služabnica grofa Klodijez sta tukaj.

— Privedite noter žensko. Ko pozvonim, spustite noter de Boaskorana.

Ta ženska je bila visoka kmetica, ki je bila očitno zelo razburjena.

— Ali se spomnite, — jo je vprašal Dobizon, — da je prišel neke noči v preteklem tednu neki človek v vašo hišo ter prosil, če sme govoriti z gospo?

— Seveda, — je odvrnila poštena deklina. — Izprva ga nisem hotela spustiti noter, a ko je rekel da je prišel s sodišča, sem ga spustila.

— Ali bi ga spoznali?

— Gotovo.

Gospod Dobizon je pozvonil. Vrata so se odprla in vstopil je Žak. Na obrazu mu je bilo videti veliko presenečenje.

— To je on človek, — je vzkliknila služkinja.

— Ali smem vedeti? — je vprašal nesrečni človek.

— Ne eš, — je odvrnil gospod Dobizon. — Pojdite nazaj ter upajte najboljšje.

Žak pa je ostal, kot prikovan na tla, kajti očitno ni mogel razumeti vsega tega.

Kako pa bi mogel razumeti to? Odvedli so ga iz celice ter privedli v sodnico. Tam je našel Trumenea, o katerem je domneval, da ga ne bo več videl na svetu ter služkinjo grofa Klodijez.

Gospod Galpin je nudi pravo sliko potrtosti. Dobizon pa mu je rekel, da naj upa najboljšje.

— Upa najboljšje? V kakšnem smislu?

Mešinet mu je dajal vsakovrstna znamenja.

Sluga, ki ga je Lil privedel noter, ga je moral dejanski s silo odvesti ven.

Takoj nato se je gospod Dobizon zopet obrnil proti služkinji ter rekel:

— Sedaj pa mi povejte, če se je zgodilo kaj posebnega v zvezi z obiskom tega gospoda v vaši hiši?

— Prišlo je do velikega prepira med njim, našim gospodom in gospo.

— Ali ste bili navzoči?

— Ne. Prepričana pa sem o tem, kar pravim.

— Kako to?

— Hočem vam povedati. Ko sem šla po stopnjicah navzgor, da povem grofici, da jo čaka spodaj neki gospod s sodišča ter ji to sporočila, je odšla grofica z največjo naglico ter mi rekla naj ostanem pri grofu. Seveda sem storila to. Kakor hitro pa je bila spodaj, ko sem čula glasen krik. Gospod, ki je izgledal kot nezavesten je tudi čul ta krik. Dvignil se je na blazini ter me vprašal, kje je njegova žena. Povedala sem mu in ravno je hotel leči nazaj ter zaspati, ko je prišlo k nama navzgor glasno govorenje. — To je zelo čudno, — je rekel grof. Hotela sem iti dol, da vidim, kaj je, a on mi je rekel, da se ne smem premakniti niti za korak. Ko pa so postajali glasovi vedno močnejši, je rekel:

— Hočem iti dol sam. Daj mi haljo.

— Bil je bolan, izčrpan ter sem vedela, da bi kaj takega lahko pomenjalo smrt. Vseled tega sem ga opomnila, a on je prišel kleti ter rekel, naj takoj storim, kar je ukazal.

— Grof je drugače dober človek, a kadar je jezen, se trese cela biša pred njim.

— Stori la sem kot mi je ukazal ter ga nato vprašala, če naj mu pomagam po stopnjicah navzdol. On pa se je ozrl vame s strašnim pogledom ter rekel:

— Ti boš ostala tukaj in naj se zgodi kar hoče, ne smeš se premakniti z mesta.

— Šel je ven, oprijemajoč se zidu in jaz sem ostala v sobi, vsa preplašena, kajti zdelo se mi je, da nas bo zadela velika nesreča.

— Nekaj časa pa nisem ničesar čula. Ko so potekale minute, sem postajala bolj mirna ter si pričela očitati, da sem se tako vznemirila, — ko sosa nenkrat čula črna krika. Moj bog, dva tako ostrina in strašna krika, da je človeku zledenila kri v žilah.

Nisem si drznila zapustiti sobe, pač pa nastavila uho na vrata ter čula različno glas grofa, ko se je pripravil z nekimi drugim možkim. Nisem pa mogla ujeti niti ene besede.

(Dalje prihodnjik.)

Vitimir Fedor Jelenc.

V Ljubljani je umrl 10. aprila zvečer urednik "Jutra" Vitimir Fedor Jelenc. Pokojnik je bil rojen 24. decembra 1885 v Senčurju pri Kranju kot sin tamosnjega učitelja, sedanjega ravnatelja Luke Jelence, sivolasega organizatorja našega učiteljstva. Že od doma je bil pokojnik napojen z idejo svobode, demokracije in narodnosti. V študijski dobi se je njegova smer izkristalizirala v smeri našega nacionalizma, ki je bil baš takrat v polnem razmahu. Po gimnazijskih študijah v Kranju, Ljubljani in na Sušaku je odšel na Dunaj. Že takrat je tudi kazal živahno zanimanje za politične dogodke. Že takrat je tudi kazal živahno zanimanje za politične dogodke, se poskušal z domeski in ostrimi kritikami, ki jih je naše časopise rado sprejemalo. Ti članki so izhajali leta 1910 v tiskarstvu "Dnevu", ki je po neustrašenem radikalnem nacionalizmu pomenil nov pojav javnega življenja in odločno besedo, ki si jo drugi niso upali povedati. Še študent, je Jelenc bil aktiven in kmalu glavni član "Dneva". Ostro in spretno pero, živahen debater, vedno agilen, često duhovit, nikdar dolgočasen. Z uspehom se poskušal v lepi literaturi. Leta 1911. igra ljubljanska drama že tudi njegovega dramskega prevencja, "Erazma Predjamskega". Mnogo zanimivih feljtonov je izšlo izpod njegovega peresa. Tudi tu je najboljši čisto donela narodna struna njegove idealne duše. Politični dogodki in nagli duševni razvoj takratne naše generacije je takas docela stvoril Jelencevo politično smer. Leta 1913. odide plantet mladi svobodnjak in rodoljub v Beograd, kjer ga izprva nastavi v presbiroju, pozneje pa pri okružni upravi v Petrovi in Tetovu. Tu ga je dohitela svetovna vojna. Pokol je takoj pod orožje, udeležil se več bitk in prestopal tudi epine in tragični pohod skoči Albanijo. Bojeval se je z Albanci in marodierji, z Avstrijci in Nemci, gladoval, prezebal, vlačil se z drugimi nesrečniki vred po ledu in snegu in je preživel tudi to najhujšo epizodo svetovne vojne. Iz dežele umiranja je prišel živ. Ne pa zdrav. Kal boleznja ga je spremljala in spominjala dobe, ko je rajnik trpel v zavesti, da je Srbija poražena in pogazena, in da je prišel čas, ko obesa na k. u. k. Militärgouvernementu Srbe na vrbe. Obupal pa ni, ker je jugoslovanska nada v zmago bila nepremagljiva. Prišel je na otok Krk, se tam popravil in bil odposlan v Italijo. Ljubezni zavezniki so ga kot bivšega avstrijskega državljana zaprli in kot vjetnika odvedli v tabor Asi-naro, ki je vsem svojim nekdanjim stanovalecem v strašnem spominu. Tu je dobil še malarijo. Izpuščen je bil šele na več intervencij srbskega poslanika v Rimu in odšel nato na odhiti v Ženevo v Švici, kjer se je takoj udeleževal propagandnega dela naše emigracije. Potem je odpotoval čez Bari v Solun in bil komandiran v uredništvo tam izhajajočih "Srpskih novini". Ko so se mu pa vrile moči, je zopet odšel na fronto, na ono slavno solunsko fronto, kjer je tudi on med zmagovalci sledil bežim Avstrijcem na onem zmagovitem pohodu v novoosvojenom domovino jugoslovansko. Bil je tudi med prvimi solunskimi prostovoljci, ki so prispeli v Ljubljano. Za bojna junaštva v raznih pohodih in bitkah je prejel veliko zlato Miloš Obilićevo kolajno za hrabrost pred sovražnikom, dalje francoski in češkoslovanski vojni križec ter albansko spominsko kolajno. Ob ustanovitvi "Jutra" je

Moč sovjetske Rusije.

V ospredju svetovnega političnega položaja stoji Rusija. Ali vodi Rusijo sovjeti, ali vodijo sovjeti Rusijo? Proticarska revolucija leta 1917., je Rusijo tako oslabil, da se je morala odpovedati Carigradu; brestlitovski mir jo je sploh iz zveze zapadnih velesil, ki so potem zmagale; postavljena masa nase, je morala trpeti odcepitve vseh baltičskih narodov je izgubila veliko ruskega življa na Poljsko in Romaniji; dve leti so jo pretresale od zapadnih sil začetne državljanske vojne; v stibskem Primorju se je vgnezdila Japonska; v Povolžju divja glad in kljub temu Rusije ni moglo prisiliti na kolena! Čudovita država! Kajti vsem neštetim velikanskim izgubam stoji nasproti velike aktivne. Anglija je Rusijo oslabil na zapadu zato so muslimanski boljševiški emisarji iz Turkestana zrevolucionirali indijske muslimane in dosegli, česar nismo dosegli v šeststo let in še nikomur uspelo: da so se indski muslimani sporazumeli s Hindusi in da je danes vsa Indija složna v boju zoper angleško tujevladje. Mongolski boljševiški agenti so pridobili celo na svojo stran Mongolijo in Korejo ter izpodkopavajo tla Japoncem na Daljnem vzhodu. Federativne ruske muslimanske republike, kavkaške, tatarske, baškirske, kirgiske buharske, posredujejo med Moskvo in Angoro in so zanele paimslamsko gibanje, ki more pokazati že na tako velik uspeh, kakor je ravno kar proglašena neodvisnost Egipta. Turčija pa dviga glavo bolj samozavestno kakor sploh kdaj v zgodovini. Muslimanskih narodov so danes med soboj tako edini, kakor niso še nikoli bili, do čim ločuje evropske narode med seboj nepremostljivo brezno razdora. V Afriki je muslimanska in verska politična propaganda objela dve tretjini te ogromne celine. Temelj vsemu temu je položila ruska revolucija, ki ni bila

ADVERTISEMENTS.

HAMBURG

Direktna vožnja z čudovitimi nočnimi "O" parniki. Potovanje za vse kraje Evrope.

CITY OF VALENCIA 25. maja — Naravno v Hamburg.
ORDUNA 27. maja; 8. julija; 12. avgusta
OROPESA 10. junija; 22. julija; 26. avg.
VANDYCK 17. junija; 29. julija
ORBITA 24. junija; 5. avg.; 9. sept.
VAUBAN 15. julija

Naravnost v Cherbourg, Southampton, Hamburg.

Zaprte kabine. Nobenih posebnih pristojbin.

ROYAL MAIL

STEAM PACKET LINE AGENTS

SANDERSON & SON INC. AGENTS

26 Broadway, New York

117 W. Washington St., Chicago

— ali katerikoli parobrodni agent. —

delo boljševikov, ampak vsega ruskega naroda. Celo Kitajska, ki se zviža v kréh od notranje anarhije, je pod tem uplivom doseglja, čeprav pogojno, izpraznitev Šantunga Wajhaveja in Kiančaua. Zapadne velesile so izprevidle, da njihovi poizkusi, uničiti Rusijo potom vojaške intervencije in v blokade, ne privedejo nikamor, ampak rodijo ravno nasprotno rezultate. Zato se je pojavila misel gospodarskega zaslužjenja Rusije potom mednarodnega bančnega sindikata. V to svrhu naj bi služila genovska konferenca. Tudi ta račun je narejen brez krčmarja.

Millerand o francoski politiki.

Predsednik francoske republike Millerand je imel 26. aprila v Prilippeville govor o aktualnem položaju z ozirom na genovsko konferenco. Med drugim je izjavil, da so se borili Francozi in zavezalniki za zmago pravice, ki mora ostati nedotaknjena. Francija ne stremi po nobeni hegemoniji in noče ovirati evropske obnove, vendar je treba videti, da tvori Francija bistveni del evropske obnove. Predsednik Millerand je potrdil, da zasleduje Francija napram Nemčiji politiko vlad ki so sledile od 1. 1920. naprej. Francija ne bo nasprotovala vzpostavitvi gospodarskih odnosov z Nemčijo točn, edini in neobhodni potrebni pogoj za to je razorožitev in reparacije. Glede francoske politike napram Rusiji je izjavil, da je Francija pomagala generalu Vranglu izključno le zato, da reši ogroženo Poljsko. Sovjetska vlada mora priznati podpisane dolžnosti bivših ruskih vlad, ako hoče stopiti v redne odnose s Francijo. Millerand je končal svoj govor z izjavo, da rusko - nemška pogodba ne bo smela v nobenem oziru nasprotovati določbam versailleske mirovne pogodbe in da bodo zavetniki sporazumno vztrajali na tem, da se izpolnjujejo mirovne pogodbe.

Pozor rojaki,

ki nameravajo potovati v kratkem v stari kraj in žele hrzo dospeti na svoj rojstni dom.

Mi smo posredovali pri francoski družbi, da odredi poseben prostor za Jugoslovane na najboljšem parniku Paris, ki vozi samo 6 in pol dni iz New Yorka v Havre, torej do Ljubljane samo 10 dni.

Parnik Paris odpluje iz New Yorka

dne 14. junija

in potniki tretjega razreda bodo imeli sobe z dvema, štirimi in ne več kot šestimi posteljami, posebno jedilnico, najboljšo hrano in vino pri vsakem obedu.

V Havre jih bo čakal poseben vlak, ki jih bo odvedel z vso priljago vred naravnost v Trst. Na parniku ima vsako potnik do 300 funtov prtljage proste.

Izleta se vdeležijo tudi Mr. L. Benedik, vodja tiskarne Glas Naroda, ki bo šel potnikom na roke.

Vožnja tretjega razreda stane iz New Yorka do Trsta, vtevisi vojni davek le \$113.85.

Izletniki naj se javijo, čimprej mogoče, da bomo zanje vse potrebno uredili. Kdor je pripravljen, da se tega izleta vdeležijo, naj nam pošlje takoj oro, da mu boljši prostor preskrbimo.

FRANK SAKSBERG STATE BANK
82 Cortlandt Street — New York

—Adv.

KRETANJE PARNIKOV

Kedaj približno odplujejo iz New Yorka.

SEYDLITZ	24. maja	— Bremen	ANTONIA	1. julija	— Bremen
MINNEKAHDA	24. maja	— Hamburg	FINLAND	1. julija	— Cherbourg
PARIS	24. maja	— Havre	AQUITANIA	4. julija	— Cherbourg
SAXONIA	25. maja	— Hamburg	TUSCANIA	5. julija	— Genoa
LAFAYETTE	26. maja	— Havre	SEYDLITZ	5. julija	— Bremen
MANCHURIA	26. maja	— Hamburg	PARIS	5. julija	— Havre
LA TOURAINE	27. maja	— Havre	ROCHAMBEAU	6. julija	— Cherbourg
ORDUNA	27. maja	— Cherbourg	FINLAND	1. julija	— Cherbourg
ANTONIA	27. maja	— Cherbourg	MANCHURIA	5. julija	— Hamburg
FINLAND	27. maja	— Cherbourg	ARABIC	8. julija	— Genoa
PR. MATOIKKA	27. maja	— Cherbourg	MAJESTIC	8. julija	— Cherbourg
BERENGARIA	30. maja	— Cherbourg	ORDUNA	8. julija	— Cherbourg
MINNEKAHDA	31. maja	— Hamburg	LONE STAR ST.	8. julija	— Cherbourg
FRANCE	31. maja	— Havre	N. AMSTERDAM	8. julija	— Boulogne
POTOMAC	31. maja	— Bremen	PRES. WILSON	8. julija	— Trst
MANCHURIA	31. maja	— Hamburg	ZEELAND	8. julija	— Cherbourg
HANOVER	7. junija	— Bremen	ORDUNA	10. jun.	— Hcmburg
ROCHAMBEAU	7. junija	— Havre	ST. PAUL	12. julija	— Hamburg
OLYMPIC	8. junija	— Roulogne	BERENGARIA	11. julija	— Cherbourg
N. AMSTERDAM	8. jun.	— Cherbourg	VAUBAN	12. julija	— Hamburg
ORDUNA	9. junija	— Hamburg	OLYMPIC	15. julija	— Cherbourg
LONE STAR ST.	3. maja	— Hamburg	NOORDAM	15. julija	— Boulogne
ZEELAND	3. junija	— Cherbourg	LA SAVOIE	15. julija	— Havre
MAURETANIA	8. jun.	— Cherbourg	G. WASHINGTON	15. julija	— Cherbourg
ST. PAUL	7. junija	— Hamburg	MAURETANIA	18. julija	— Cherbourg
BELVEDERE	7. junija	— Trst	ARGENTINA	15. julija	— Trst
LA SAVOIE	10. jun.	— Havre	KROONLAND	15. julija	— Cherbourg
G. WASHINGTON	10. jun.	— Cherbourg	HANOVER	19. julija	— Bremen
HOMERIC	10. jun.	— Cherbourg	LAPLAND	22. julija	— Cherbourg
KROONLAND	10. jun.	— Cherbourg	ANDANIA	22. julija	— Cherbourg
NOORDAM	10. jun.	— Boulogne	ROTTERDAM	22. julija	— Boulogne
AQUITANIA	13. jun.	— Cherbourg	HOMERIC	22. julija	— Cherbourg
PARIS	14. junija	— Havre	LAFAYETTE	22. julija	— Havre
CHICAGO	15. jun.	— Havre	ROTTEDAM	22. julija	— Hamburg
ROTTERDAM	17. junija	— Boulogne	HUDSON	22. julija	— Bremen
MAJESTIC	17. junija	— Cherbourg	MONGOLIA	26. julija	— Hamburg
LAPLAND	17. jun.	— Cherbourg	FRANCE	26. julija	— Havre
HUDSON	17. jun.	— Bremen	CARONIA	29. julija	— Cherbourg
CARONIA	17. jun.	— Cherbourg	MAJESTIC	29. julija	— Cherbourg
VANDYCK	17. junija	— Hamburg	RYNDAM	29. julija	— Boulogne
CARONIA	17. jun.	— Cherbourg	VANDYCK	29. julija	— Cherbourg
BERENGARIA	20. junija	— Cherbourg	AMERICA	29. julija	— Cherbourg
MONGOLIA	21. jun.	— Hamburg	AQUITANIA	1. avg.	— Cherbourg
YORCK	21. junija	— Bremen	PARIS	2. avg.	— Havre
OLYMPIC	24. jun.	— Cherbourg	YORCK	2. avg.	— Bremen
LAFAYETTE	24. jun.	— Havre	SAXONIA	3. avg.	— Hamburg
ORBITA	24. jun.	— Cherbourg	CRETIC	3. avg.	— Genoa
AMERICA	24. jun.	— Bremen	BELVEDERE	10. avg.	— Trst
RYNDAM	24. jun.	— Roulogne	LA SAVOIE	12. avg.	— Havre
FRANCE	24. jun.	— Havre	SEYDLITZ	16. avg.	— Bremen
MAURETANIA	27. jun.	— Cherbourg	LAFAYETTE	19. avg.	— Havre
MINNEKAHDA	28. jun.	— Hamburg	PARIS	23. avg.	— Havre
LA TOURAINE	29. jun.	— Havre	PRES. WILSON	26. avg.	— Trst
HOMERIC	1. julija	— Cherbourg	ARABIC	29. avg.	— Genoa
SAXONIA	1. julija	— Hamburg	HANOVER	30. avg.	— Bremen
PR. MATOIKKA	1. julija	— Bremen			

ADVERTISEMENTS.

SAMO 10 DNI V JUGOSLAVIJO

IZLETNIŠKI PARNIK "PARIS"

Odpluje dne 14. JUNIJA iz NEW YORKA v HAVRE

Parnik Paris ima prostora do 4000 oseb z mostvom vred in zavzema 36.000 ton ter ima stroje za 45.000 konjskih moči.

Na tem parniku je pripravljen poseben prostor za jugoslovanske izletnike tretjega razreda in sicer sobe s 2, 4 in ne več kot 6 posteljami, posebna jedilnica, najboljša hrana ter vino pri vsakem obedu.

V Havre bo čakal poseben vlak za Jugoslovane, ki bo vzel vse jugoslovanske potnike in njih priljago ter peljal naravnost v Trst. V Parizu bo prirejen za vse izletnike skupni obed.

Vsak potnik ima na parniku do 200 funtov prtljage prosto. Izleta se vdeležijo tudi Mr. L. Benedik, vodja tiskarne Glas Naroda, ki bo šel potnikom na roko.

Vožnja tretjega razreda stane iz New Yorka do Trsta vtevisi vojni davek samo \$113.85; iz Trsta do Ljubljane stane železnica \$1.00, do Zagreba \$1.50. Izletniki naj se čimprej javijo svojim lokalnim agentom ali pa naravnost

FRENCH LINE : 19 State St., New York, N. Y.
Za jugoslovanske izletnike bodo preskrbljene vse mogoče udobnosti.

CUNARD-ANCHOR

Najhitrejši moderni parniki na svetu.

Takoj si preskrbite prostor, v vašem mestu oziroma bližini je agent.